

1-DİN ,BİREY VE TOPLUM

Birey:

Toplumları oluşturan ve düşünsel, duygusal, iradeyle ilgili nitelikleri toplum içinde belirlenen insanların her biri, fert, kişi.

Toplum

Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için işbirliği yapan insanların tümü, insan topluluğu, cemiyet.

İnsan akıllı bir varlıktır. Aklı sayesinde etrafında olup bitenleri anlamaya ve anlamlandırmaya çalışır. Bu anlamlandırma sürecinde evrenle ilgili sorduğu tüm soruların cevabını dinde bulabilir.

İnsan'ın aklını kullanarak sorguladığı bazı konular şunlardır?

- Evrendeki bu mükemmel düzemi kim kurmuştur?
- Evreni ve bizi kim yarattı.
- İnsanın varolma sebebi nedir? Yaratılmış olan bu varlıkların sonu ne olacaktır?

Din, akıl sahibi bireyleri kendi özgür iradeleriyle iyiye ve doğruya yönelten ve onların mutluluğunu amaçlayan ilahî kurallar bütünüdür.

Dinin ana konuları;

- İnanç esasları,
- ibadetler,
- ahlak ilkeleri
- ve toplumsal ilişkilerdir.

İnsanlık tarihi incelendiğinde, her dönemde ve her yerde inanan insan ve din gerçeği ile karşılaşılır. Arkeolojik kalıntılarda, tarihi kaynaklarda, ilahi kitap yazmalarında ve toplumların kültürlerinde dinî motiflerin varlığı yoğun olarak görülür.

Maddi yönüyle beslenme, giyinme, barınma, dinlenme gibi ihtiyaçları olan insanın, manevi açıdan da güvenme, bağlanma, inanma gibi ihtiyaçları vardır. İnsanın biyolojik ihtiyaçları nasıl doğuştan geliyorsa manevi ihtiyaçları da doğuştandır. Bu yönüyle insandaki inanma ihtiyacı da **fitrîdir**(doğuştandır yani insan doğduğu anda inanma özelliğiyle doğar). İnsanda her zaman yüce ve güçlü bir varlığa güvenme, ona sığınma ve ondan yardım isteme eğilimi vardır. İnsanın bu isteklerini en güzel şekilde karşılayan dindir. İnsan, Yüce Allah tarafından bildirilen **tevhid** inancını (Allahın varlığı ve birliği) benimsemeye yatkın olarak yaratılmıştır. Bu konu Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından şöyle ifade edilmiştir: “ *Dünyaya gelen her insan fitrat üzere (tek olan Allah'a inanma eğiliminde) doğar...*”

- Din bireyin yaşamına anlam katar.
- İnancı sayesinde insan neye, nasıl ve ne kadar değer vereceğini bilir. Bu bilgi yaşamını kolaylaştırır.
- Din, ahiret inancıyla insanın ölümsüzlük isteğine

de cevap vererek ölümün bir son olmadığını ve ölüm sonrasında hayatın devam edeceğini haber verir.

- Allah ve ahiret inancı, bütün bu olumsuzluklara karşı insana dayanma gücü verir. İnsan dünya ve ahiret mutluluğunu din sayesinde elde eder
- Din, birey yanında toplumları da iyiye ve güzele yöneltmek üzere hükümler ortaya koyar ve

toplumların barış ve huzur içinde yaşamalarını ister.

- Din Şefkat, sevgi ve merhametin yaygınlaşmasını sağlayarak toplumlarda mutluluğun oluşmasına vesile olur.
- Din; inanç, ibadet ve ahlak yönüyle toplumu kuşatır.
- Dinî değerler etrafında birleşerek yardımlaşan toplumlar yaşadıkları sosyal, ekonomik ve siyasi sorunları daha rahat bir şekilde çözebilir.
- Din duygusunun güçlü olduğu toplumlar, zorluklar karşısında daha dirençli olur.
- Din, dünya ve ahiret mutluluğuna yöneltir.
- Din, akrabalar ve komşularla iyi ilişkiler kurmayı önerir.
- Din, Allah'a (c.c.) kulluk etmeyi ve insanlara saygılı olmayı ister.

DİNİN TEMEL GAYESİ

Dinin temel gayesi insanların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamaktır.

İslam'ın açıkladığı emir ve yasakların amacı; insanı ahlaken yüceltmektir.

İslam dininin ahlaki ve hukuki düzenlemeleri bireysel ve toplumsal hakları güvence altına alır.

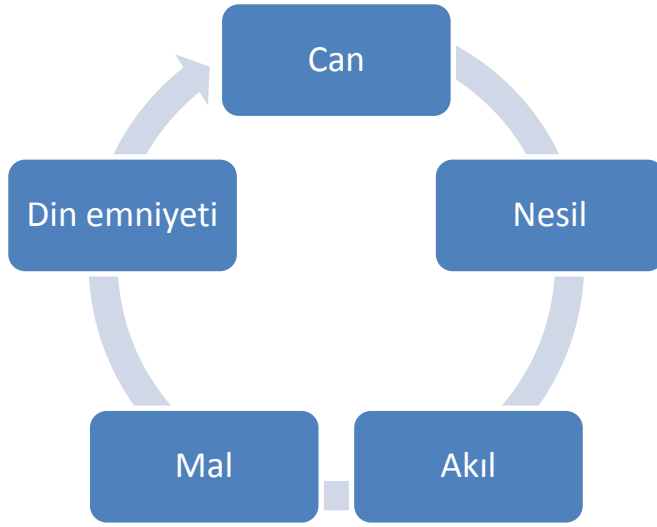
Hak;

sözlükte gerçek, doğru, gerçeğe uygun, adalet, pay ve emek karşılığı verilen ücret anlamlarına gelir. Terim anlamı olarak hak; dinin ve hukuk düzeninin kişiye tanıdığı yetki ve ayrıcalıktır.

Kur'an-ı Kerim'de hak kelimesi gerçeğe uygun söz, doğru haber, doğru yol gibi anlamlarda kullanılmıştır.

Hz. Peygamberin hadislerinde ise varlığı kesin olan, kuşkuyla yer bırakmayacak kesinlikte gerçek ve sabit olan şey anlamında kullanılmaktadır.

İslam'ın korunmasına önem verdiği temel haklar;



Canın korunması

Canın korunması İslam dinine göre en temel haktır. Çünkü bireyin varlığını sürdürmesi, iş ve faaliyetlerini devam ettirebilmesi buna bağlıdır. Bu yüzden İslam bireyin yaşama hakkını henüz anne karnında iken güvence altına alır.

İlgili ayetler:

- “Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın. Biz onların da sizin de rızkınızı veririz. Onları öldürmek gerçekten büyük bir günahdır.”
- “... Kim bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir can kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur...”

İlgili hadisi şerif:

“Müslümanın Müslümana malı, ırzı (şeref ve namusu) ve kanı haramdır (dokunulmazdır)...

Neslin korunması

Neslin korunması toplumun devamı için bir zorunluluktur. Neslin korunabilmesi sağlıklı bir aile kurmakla mümkündür. Bu nedenle İslam dini, aile kurumunun temeli olan nikâh üzerinde önemle durmuştur.

İslam dininin aileye verdiği önem :

- kişinin ilk eğitim aldığı sosyal kurum olmasından kaynaklanır.
- Birey ailede iyiyi doğruyu öğrenir.
- Hayata hazırlanır.

- Toplum içinde nasıl davranacağını anne babasından öğrenir.
- Birey dinî değerleri, güzel ahlaki davranışları anne babasından öğrenerek hayata geçirir.
- Çocuklar milli ve manevi değerleri, sevgi, şefkat, merhamet, birlikte iş yapma gibi ahlaki değerleri de aile ortamında edinirler.

Aklın Korunması

Allah'ın (c.c.) insana verdiği en önemli nimetlerden biri de **akıldır**. Kişinin dinen **mükellef**(sorumlu) olabilmesi için **akıl sağlığının** yerinde olması gerekir.

Hz. Muhammed (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmuştur: *“Şu üç kimseden sorumluluk kaldırılmıştır: Ergenlik çağına gelinceye dek çocuklardan, uyanıncaya kadar uyuyandan, akli dengesi yerinde olmayandan.*

İslam dini, insanın akıl sağlığına zarar veren şeylerden uzak durulmasını istemiştir.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

“Ey İnananlar! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçın ki saadete eresiniz.”24 Hz. Muhammed (s.a.v.) akıl sağlığına zarar veren içki konusunda *“İçki bütün kötülüklerin anasıdır.”*25 buyurarak bu konuya dikkati çekmiştir.

Malın Korunması

Malın korunması; mülkiyet, ekonomik haklar, üretmek, sahip olmak, satmak ve tüketmek ile ilgili hakları kapsar. İslam'a göre herkes kendi imkân ve ölçüsünde mülk edinme hakkına sahiptir. Her bireyin çalışıp emek sarf ederek meşru yollardan elde ettiği mallarına sahip çıkma ve kazandığı malı harcama hakkı vardır. Kişi haram ve gayri meşru yollar olmamak kaydıyla kazandığı malı biriktirir, satar, gelirinden faydalanır.

İslam dini, çalışmayı teşvik eder. Kişinin kendi elinin emeğiyle geçinmesine ve üretmesine özendirir.

Ayet: “İnsan için ancak çalıştığı karşılığı vardır.”

Hadisi şerif: *“Hiç kimse kendi el emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir...”*

Helal yollardan elde edilen mülkiyeti korumak, emeğe saygının bir ifadesi olarak yorumlanmıştır.

Ayet :“Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı haksızlıkla yemeyin...”

Dinimizde İnsanların emeklerinin karşılığını vermek emredilmiştir.

Ayet: “İnsanların mallarını ve haklarını eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.”

Hadisi şerif: *“Çalışana ücretini teri kurumadan veriniz.”*

Haksız kazanç elde edilen yollardan biri de **rüşvettir**. İslam dininde rüşvet olarak alınan ve verilen her şey haramdır.

Hadisi şerif: “Allah’ın lâneti, rüşvet verenin ve rüşvet alanın üzerindedir.”

Hadisi şerif: “Rüşvet alan da veren de Cehennemdedir.”

Haram kazanç elde etmeyi yasaklayan İslam dini, **faizi** de haramlar kapsamında saymaktadır. Malın korunması ve bereketlenmesine engel olan faiz, ”**Ey iman edenler! Allah’tan korkun. Eğer gerçekten inanıyorsanız mevcut faiz alacaklarınızı terkedin.**” ayetiyle yasaklanmıştır.

Ayet: “Faiz yiyenler ancak şeytanın çarparak sersemlettiği kimse gibi kalkarlar. Bunun sebebi onların, ‘Alım satım da ancak faiz gibidir.’ demeleridir. Halbuki Allah alım satımı helâl, faizi ise haram kılmıştır...”

Malı koruma yollarından biri de **israftan** kaçınmaktır.

Ayet: “...Yiyin, için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.”

İSLAM DİNİNİN MALI KORUMA KONUSUNDA YAKLAŞIMLARI

1	Çalışarak helal kazanmalıdır.
2	İnsanlara emeğinin karşılığı verilmelidir.
3	Rüşvet vermek veya almak yasaklanmıştır.
4	Faiz yasaklanmıştır. Faiz malın korunması ve bereketlenmesine engel olmaktadır.
5	Malı korumak için israftan uzak durulmalıdır.

Dinin Korunması

İslam dininin temel kaynakları **Kur’an-ı Kerim** ve **Hz. Muhammed’in (s.a.v.) sünnetidir**. Kur’an ve sünnete dayanmayan din anlayışları kabul edilemez.

Bid’at: Dinde dayanağı olmayan ve sonradan ortaya çıkan yaklaşımlar.

Dinin korunmasında gözetilmesi gereken en önemli husus sağlam ve doğru bilgi kaynaklarıyla dinin anlaşılmasıdır.

Dinin korunması için doğru anlaşılması, doğru anlaşılması için de temel kaynaklardan yararlanılması gerekir.

Hurafe: İslam’ın aslından olmayan, dine sonradan giren ve din gibi algılanan hususlara hurafe denir. Hurafeler dinden olmayan masal, efsane ve rivayetlere dayanır.

Genellikle **sihir, büyü, ruh çağırma** gibi çeşitli batıl inanışlarla karşımıza çıkar. Bunlar dinin yanlış anlaşılmasına sebep olur. Dinin korunması kapsamında bütün hurafelerden, yanlış anlayış ve inanışlardan uzak durulmalıdır.

Dinin korunmasında dikkat edilmesi gereken bir diğer konu da **dinin tahriflerden uzak** tutulmasıdır. Tahrif, saptırma, çarpıtma, değiştirme, bozma, bozulma anlamına gelir. Dinin korunması Allah'ın (c.c.) çizdiği sınırlar içerisinde kalarak dinin emir ve yasaklarını uygulamakla mümkündür.

Dinin korunmasında dikkat edilecek en önemli davranış dini Allah'a tahsis ederek ibadet etmektir. “... **O halde sen de dini Allah'a has kılarak (ihlâs ile) kulluk et.**”⁴⁰ İslam dininde Müslüman yalnızca Allah'a (c.c.) kulluk ederek inancını koruyabilir.

Dinin korunması Allah'ın (c.c.) haklarının ve sınırlarının muhafazasıyla mümkündür. Helaller ve haramlar Allah'ın (c.c.) koyduğu sınırlardır.

Dinin korunması bireysel bir sorumluluk olduğu kadar toplumsal bir görevdir. Çünkü toplumun kurtuluşu ve huzuru Allah'ın (c.c.) sınırlarının korunmasıyla mümkündür.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ.YUSUF

- Hz. Yusuf (a.s.) Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen peygamberlerdendir.
- Onun hayatını anlatan kıssa Kur'an-ı Kerim'de “**kıssaların en güzeli**” olarak nitelenir.
- Hz. Yusuf (a.s.), Hz. Yakub'un (a.s.) on iki oğlundan biridir.
- Hz. Yakub (a.s.), Hz. İshak'ın (a.s.), o da Hz. İbrahim'in (a.s.) oğludur.
- Hz. Yusuf güzel ahlakı, sevecenliği ve merhameti ile herkesin ilgisini çekmiştir.
- Babasının diğer kardeşlerinden fazla ilgi göstermesi ve gördüğü rüya sebebiyle kardeşlerinin kötülüğüne uğramış ve kuyuya atılmıştır.
- Mısır'a giden bir kervan sayesinde kuyudan kurtulup mısır emirine köle olarak satılarak mısır emirinin evine yerleşmiştir.
- Mısır emirinin karısı Züleyhanın iftirası nedeniyle zindana atılmıştır.
- Allahın kendisine vermiş olduğu rüya tabir etme yeteneği sayesinde mısır emirinin vir yiyasını yorumlayarak zindandan kurtulup mısır maliye bakanlığına getirilmiştir.
- Yusuf suresi 11 ayettir ve Mekke'de inmiştir.

BİR SURE TANIYORUM : ASR SURESİ VE ANLAMI

- Sure, adını birinci ayette geçen “asr” kelimesinden alır.
- Asr; zaman, çağ, ikinci vakti gibi anlamlara gelir.
- İslam bilginleri “asr” kelimesini daha çok Hz. Muhammed'in (s.a.v.) asrı ve ahir zaman şeklinde yorumlamışlardır.
- Asr suresi, insanı ebedi mutluluğa ulaştıracak ve ebedi hüsrandan kurtaracak temel yolları açıklar.

- Surenin başında zamana yemin edilerek onun insan hayatındaki yerine ve önemine dikkat çekilmiştir.
- Bu surede İnsanın ömrünü Allah'ın (c.c.) emrettiği şekilde değerlendirmesi tavsiye edilmiş aksi takdirde ziyanda olacağı bildirilmiştir.

Asr suresinde dini sorumlulukların temelini oluşturan ilkelerden bahsedilmektedir. Bu kısa surede iman, salih amel; hakkı ve sabrı tavsiye etmek gibi esaslara değinilmiştir.

Asr suresinde bir Müslümanın sahip olması gereken temel özelliklere vurgu yapılmıştır. Bunlar;

- Samimi bir şekilde iman etmek.
- Salih amel işlemek.
- Hakkı (doğruluğu) tavsiye etmek.
- Sabrı tavsiye etmek.



Okunuşu	Anlamı:
Bismillâhirrahmânirrahîm.	Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
1. Vel asr. 2. İnnel insane le fi husr. 3. İllellezine âmenû ve amelü's sâlihâti ve tevâsav bi'l hakkı ve tevâsav bi's sabr.	1. Andolsun zamana ki 2- İnsan gerçekten ziyana içindedir. 3. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (onlar ziyanda değillerdir).